

Рей Бредбері ГЕНЕРАТОР ЧУДОВИСЬК

ГЕНЕРАТОР ЧУДОВИСЬК

Все сталося миттєво. Не було часу ані кліпнути очима, ані що-небудь сказати, ані навіть злякатися. «Клацько» Гетевей (прізвисько, яке впевнено закріпилося за ним через його любов клацати геть усе на свою камеру) саме вставив у свій фотоапарат нову котушку з плівкою і стояв, механічно перемотуючи її на початок, у передчутті пречудових кадрів.

Клац — ось фото веснянкуватого здорованя Марнагана, який зосереджено згорбився над панеллю керування, смикаючи важелі та нервово натискаючи на кнопки своїми величезними пальцями. А перед ним за лобовим склом корабля розкинувся безкрайній темний космос, усіяний мірадами мерехтливих зірок... і метеорит, який несамовито мчить прямо назустріч.

Клацько Гетевей відчув вібрацію, ніби під ногами у нього здригалась перелякана гігантська тварина. Зіткнення. Метеорит своїм міцним кам'яним кулаком сплющив задні форсунки, і вже наступної миті корабель закрутився, немов величезна космічна карусель.

Стояв неймовірний гуркіт. У цьому хаосі Гетевей встиг зрозуміти лише те, що його кинуло на якийсь важіль, і що Марнагана, який люто вигукував прокляття прямо в польоті крізь капітанський місток, спіткала та сама доля. Ще Клацько пам'ятав, як він намертво вчепився у свою камеру і щосили намагався втримати її в руках. О! Який чудовий вийшов знімок метеорита! З ним може конкурувати тільки кадр де Марнаган, який стійко стримував свої емоції до цієї самої хвилини, гамселив панель управління, намагаючись уникнути зіткнення.

Настала тиша. Стало настільки тихо, що можна було навіть розчути, як повз проносяться астероїди, холодні, сині та тверді. Було чутно, як невгамовно калатає серце між шлунком, який стиснувся у болісному спазмі, та порожніми легенями.

Обертались зірки, обертались астероїди. Клацько схопився за Марнагана, тому що той був найближчою до нього опорою. Хто б міг подумати, що полювання за ексклюзивними фотографіями найвідомішого космічного пірата закінчиться тим, що ти будеш щосили тулитися до здоров'я-ірландця, намагаючись сховатися за його потужною спиною від смертоносного шматка космічного металу. Ось вам і «камера-мотор-стоп-знято-всім дякую-всі вільні»!

— Ірландцю! — почув він свій власний голос. — Це воно?

— Що воно? — закричав Марнаган зі свого шолома.

— Ну, це, коли режисер кричить: СТОП-ЗНЯТО!?

Марнаган обурено пирхнув:

— Я сам вирішую, коли мені вмирати. І коли я вирішу, що мій час настав, я обов'язково покличу тебе, хлопче, щоб ти востаннє клацнув мене у профіль для плаката студії «Космофільми»!

Втиснуті у борт корабля міцною рукою нещадної матінки-гравітації, вони в очікуванні фіналу цієї несподіваної аварії сиділи в кутку і з допомогою зв'язкових навушників вслухалися у важке дихання один одного.

Корабель у щось врізався, підстрибнув і знову врізався. Потім він перекинувся і цього разу остаточно зупинився. Гетевей відчув, що його хтось схопив. Їх із Марнаганом трясло, наче гральні кістки в склянці круп'є. Корпус корабля розірвало на шматки — повітря вирвалося назовні.

З легень Гетевея теж з криком вирвалося повітря, поки його мозок був цілковито зайнятий пошуком у пам'яті якихось безглузвих і абсолютно неважливих речей. Найяскравіші моменти життя ніколи не вдається зафіксувати на плівку і показати вибагливій аудиторії. І от зараз саме один з таких

моментів, чорт забирай! Ну, як же так! Його мозок закрутився і заклацав так само стрімко, як блискавичне клацання затвору фотокамери.

Потім настала цілковита тиша, яка поглинула весь шум. Точніше сказати, вона поглинула взагалі всі звуки. Гетевей струснув головою та інстинктивно схопив камеру, закріплену на поясі. Навколо не було нічого, крім зірок, понівечених уламків їх корабля і холоду, який пробирав до самих кісток, незважаючи на герметичний скафандр. Він виліз із-під уламків, інтуїтивно йдучи назустріч цій тиші.

Він не усвідомлював, що робить, поки не зрозумів, що тримає у руках фотоапарат, немов той був частиною його тіла від самого народження. Він стояв там і думав: «Ну, хоча б зроблю кілька гарних знімків. Я...»

Десь хитнувся і з гуркотом впав шматок металу. Над уламками височів Марнаган — сім футів справжньої чоловічої краси та сили.

— Стій! Завмири і постій так! — крикнув Гетевей.

Марнаган завмер. Камера задзижчала і клацнула.

— Так, а тепер знімок з нижнього ракурсу: «Боець Міжпланетного Патруля виходить цілим і неушкодженим після зіткнення з астероїдом». Оце кадр! За нього я точно отримаю премію!

— На горіхи ти зараз від мене отримаєш! — похмуро прогарчав Марнаган і розім'яв свої широкі плечі всередині скафандра. — Я там трохи дуба не врізав, а ти тут скачеш зі своєю клацалкою!

Раптово Гетевею стало смішно.

— Мені навіть на думку це не спало. Щоб Марнаган отак просто взяв і помер? Я навіть не сумнівався, що ти виберешся. Втім, як і завжди. Дивно, але в такі моменти якось і не думаєш про смерть. Ну, по принаймні, намагаєшся не думати.

Гетевей витріщився на свою руку в рукавичці, але рукавичка була такою товстою і важкою, що він не міг сказати, чи тремтять пальці. Його худе обличчя змарніло та зблідло.

— Де ми?

— Казна-де.

Вони стояли посеред вкритої віковими борознами рівнини, яка тягнулася до самого горизонту, плавно перетікаючи у безмовну космічну синяву, всіяну тисячами зірок. Від чорноти навколо і мерехтіння зірок паморочилося у голові.

— Якщо ми підемо в протилежних напрямках, Клацько, то зустрінемося на іншій стороні цієї кам'яної брили через дві години.

Марнаган струснув копицею свого рудого, припорошеного пилом волосся.

— Я пообіцяв хлопцям з Місяця цього разу